

Öğrenmek ve Önderlik Etmek

22.12.2020 • Anarşizm Üzerine, Bob Avakian'ın Yazıları • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Aşağıdaki makale ilk kez 17 Ağustos 1997 tarihinde *Revolutionary Worker* #920 içinde yayınlanmıştır. Bu makale Bob Avakian'ın “*MLM vs. Anarchism*” yazı dizisi içinde yer almaktadır. Kaynak için bkz: [RW ONLINE:MLM vs. Anarchism Part 2: Learning and Leading \(revcom.us\)](http://revcom.us)

Anarşizm, bazen son derece radikal, hatta Marksizmi daha “sol” bir konumdan eleştirir gibi görünse de, aslında özünde reformisttir.

Bununla ilgili önemli bir durum sosyalist devletlerin dünyanın çeşitli yerlerinde var oldukları dönemlerde bu devletlerin çok yoğun bir çelişkiyi barındırmaları ile kendini göstermiştir. Eğer dünya proleter devrimi dalgalar şeklinde veya sarmal şeklindeki bir süreç yoluyla ileri doğru gelişmezse, kapitalist restorasyonun temeli ve kapitalist restorasyon için savaşan güçler belirli bir noktadan sonra sosyalist devletlerin kendi içinde niteliksel bir biçimde güç kazanırlar. Şimdi, eğer proleter devlet varken dahi böylesi bir durum mevcutken, proleter devleti *derhal ortadan kaldırmaya* çalışırsanız bu durum çok daha geçerli hale gelecektir.

Bununla birlikte, anarşizmin ve onun sınıfsal bakış açısının kısıtlılıkları açısından, verili bir toplumda yalnızca muhalefette olmak ile, iktidarı ele geçirmeyi ve dünya proleter devriminin bir parçası olarak toplumun devrimci dönüşümünü ileri taşımayı hedefleyen gerçekten devrimci bir hareketi inşa etmek arasında derin ve temel bir fark vardır. Başka bir deyişle, anarşistlerin konumunun özeti, verili bir toplum içinde gerçekten küçük burjuva eleştirmeni ya da küçük burjuva muhalefeti olmaktır, onların konumları budur. Bu konum, aslında objektif olarak anarşizmin maddi açıdan gerçekten kapsamını ve yine büyük ölçüde anarşistlerin öznel niyetlerini ve amaçlarını gösterir. Çoğu anarşist mevcut düzenin gerçekten devrimci yıkılışını ve toplumun -bir bütün olarak dünyanın- devrimci dönüşümünü gerçekleştirmekten çok daha azını hedefler.

Anarşistlerin niyetleri ve düşünceleri ne olursa olsun, bir program ve bakış açısı olarak bu durum anarşizmin nihayetinde küçük burjuva çıkarlarının bir ifadesi olduğunu ortaya koyar. Bununla birlikte, bu durum anarşistlerin proleter devrimin düşmanları olmaya mahkum olması ve yalnızca olumsuz -veya esas olarak olumsuz- bir rol oynayacakları anlamına da gelmemelidir. Mesele şu ki, anarşist bir çizgi gerekli olan derinlikten yoksundur ve tarihi önemdeki devrimci dönüşümleri gerçekleştirmeye öncülük edemez. Öte yandan, proleter devrimci bir çizgi -komünist bir çizgi- iyi bir şekilde süreçlere önderlik ederse anarşizmin baskıcı ilişkilere karşı olumlu yönünü daha fazla açığa çıkarabilir ve bunu ileriye de taşıyabilir. Bu durum pek çok anarşistle birlik-mücadele-birlik şeklindeki bir seyirle ifadesini bulacaktır.

Eleştirilerden Öğrenmek

Proletarya Önderliği Altında Birleşik Cephe (PÖaBC) stratejik yönelimi hakkında yazarken, proletarya diktatörlüğü altında uzun bir tarihsel dönem boyunca küçük burjuvaziyle birlikte yaşamak ve Lenin'in ifadesiyle onu dönüştürmenin gerekli olduğunu belirttim. Küçük burjuvazi ile yaşamamanın ve onu dönüştürmenin bir yönü, bu kesimlerin sosyalist toplumda muhalefet açısından olumlu bir rol üstlenebilecekleri, halk için belli açılardan olumlu bir rollerinin olmasıdır. Bu kesimler proletaryadan farklı bir bakış açısıyla eleştirilerini yaparlar, ayrıca sosyalist toplum, devlet ve onun önderliği içindeki sorunları ortaya koyarlar.

Sosyalist toplum içinde zaten sınıfsal bölünmeler bulunacağına göre, bu küçük burjuva tabakalar uzun bir süre sosyalist toplum içinde olacak ve kendilerini yeniden var edeceklerinden kendi sınıfsal konumlarını ifade etmenin de çeşitli yollarını bulacaklardır. Buna iktidardaki proletaryanın siyasetlerine ve çizgisine yönelik eleştirilerin yükseltilmesi de dahildir. Bir yandan bunu temelde kabul edemeyiz -yani küçük burjuvazinin eğilimlerinin ve onların bakış açısının bütün koşulları belirlemesine izin veremeyiz- ancak öte yandan, esasen anarşist bir bakış açısını (veya nihayetinde küçük burjuvaziyi temsil eden diğer bakış açılarını) ifade eden insanlardan gelen bu eleştirilerin sosyalist devletteki eksikliklere, verili bir zamanda yetersiz kalacağımız durumları işaret etme anlamında belirli bir olumlu rol oynayabileceğini kabul etmek durumundayız. Burada yetersiz kalabileceğimiz durumları kastediyorum; yani toplumu dönüştürmek, eşitsizlikleri ve bölünmeleri aşmak ve bütün bu süreci dünya ölçeğinde ilerletmek

açısından verili bir durumda gerçekte neler yapılabileceği ve yapılması gerektiği bağlamında bunu söylüyorum; yoksa belirli bir idealist ütopyacılığı savunan anarşistlerin neyin mümkün olduğunu belirttikleri anlamda değil.

Öyleyse, sosyalist toplumdaki muhalefetin ve eleştirel güçlerin olumlu bir rol oynayabilecekleri belirli bir yönün olduğunu belirtmemiz gerekiyor. Söylediğim gibi, bu kesimler her halükarda var olacaklarından ve herhangi bir zamanda kendi sınıfsal konumlarına politik ve ideolojik ifade vermenin yollarını arayacaklarından, bizler bunu olumlu hale getirmenin yollarını bulmak için çabalayabiliriz ve böylece bu tür eleştirilerden olumlu bir şekilde yararlanabiliriz.

Fakat aynı zamanda, dünya çapında komünizm nihai amacına ilerlemeyi mümkün kılmak için öncü bir önderliğin çok daha önemli olan rolü -niteliksel olarak çok daha önemli ve belirleyici olan rolü- kesin olarak kavranmak durumundadır. Ve bu öncü rol, şu ya da bu anarşist eğilimler de dahil olmak üzere küçük burjuva güçler tarafından gündeme getirilen eleştirilerin doğru bir şekilde özümsemesini de kapsar. Aynı zamanda devrimci proletaryanın bakış açısından, kendi bakış açımızdan yapılan eleştirilerin de kesinlikle çok daha önemli ve derin bir rolü vardır. Bu durum Marx'ın komünist devrim konusunda belirttiği temel bir noktaya bizi geri götürür. Yani komünist devrimin kendini sürekli eleştiriye tabi tutması, sürekli kendini yeniden yaratması, yenilgilerinden ve başarısızlıklarından doğması ve tekrar ileri gitmesi gerektiği noktasına...

Öyleyse küçük burjuvazi gibi diğer sınıf güçleri açısından da belirli bir tür muhalefet olmanın ve eleştiri getirmenin bir rolü varken -ve bizim bu durumu doğru bir şekilde özümsememiz, bunu proleter devrimin ilerlemesine hizmet etmesi için ele almamız zorunluyken- çok daha temel bir anlamda tüm devrimimizin kendisini sürekli olarak eleştirmesi ve bu şekilde ilerlemeye devam etmesi gerekmektedir.

Öncü parti, verili bir zamanda mutlak gerçeğe sahip olmadığını kabul etmelidir. Genel anlamda her zaman öğrenilecek daha çok şey vardır, komünistler dahil hiç kimse hata yapmaktan kaçamaz. Ancak bununla birlikte, öncü partinin öncelikleri belirleme, dikkatini ve enerjisini verili bir zamanda belirleyici meselelere ve mücadelelere yoğunlaştırma ihtiyacı, toplumda bir şeylerin yapılması gerektiği anlamına gelmektedir. Buna öncü partinin odaklanamayacağı, belki de farkında bile olmadığı ya da sadece belirsiz bir şekilde farkında olduğu bazı önemli şeyler de

dahildir.

Hem iktidarın ele geçirilmesi için verilen mücadelede hem de sonrasındaki sosyalist toplumda, bir anlamda ele aldığımız öncelikli olan belirli mücadelelere ve yoğunlaşmalara bağlı olacağımız durumlar olacaktır. Toplumun diğer bazı yönlerinde, bizlerin dahil olacağı büyük mücadelelerde çok fazla yer bulamamış bununla birlikte, genel olarak benzer sorumluluğu bulunmayan toplumdaki diğer güçler açısından aslında son derece açık olan veya bizim açımızdan hemen o derece açık olmayan durumlar olacaktır. Böylesi durumlar şu an yaşanmaktadır ve iktidarı ele geçirmek için yürüttüğümüz mücadele boyunca ve hatta sonrasındaki proletarya diktatörlüğü altında da bunlar yaşanacaktır.

Bir kez daha önemli olan şey, Mao'nun da dediği gibi öğrenmede iyi olmamız gerektiğidir. Önemli olan, diğer insanların ortaya koydukları şeyleri eleştirel bir şekilde özümseyebilmek, insanların eleştirileri de dahil olmak üzere bütün bunları doğru bir şekilde sentezleyebilmek ve bunu sadece belirli bir ülkede değil, tüm dünyada proleter devrimin ilerlemesi genel amacına hizmet etmesini sağlayacak gerekli yönelime ve metodolojiye sahip olmaktır.